

CENTRUM IBERSKÝCH A LATINSKOAMERICKÝCH ŠTÚDIÍ

(Nové akademické pracovisko Ekonomickej univerzity v Bratislave)

Koncom roka 1998 bolo na Ekonomickej univerzite v Bratislave založené Centrum iberských a latinskoamerických štúdií, alebo - v skratke utvorenej zo španielskeho názvu *Centro de Estudios Ibéricos y Latinoamericanos* - CEILA. Všeobecným poslaním tohto nového akademického pracoviska Ekonomickej univerzity je stimulovať a rozvíjať záujem univerzitnej verejnosti - a jej prostredníctvom spoločnosti ako celku - o krajiny Iberského polostrova a Latinskej Ameriky.

Dôvody, ktoré opodstatňujú vznik a existenciu tohto pracoviska, vyjadrili iniciátori projektu už v názve besedy *Iberoamerický svet - horizonty dialógu pre Slovensko*, ktorý usporiadali pri príležitosti inaugurácie centra.

Ak kľúčové slovo tejto témy - "dialóg" - chápeme široko ako synonymum mnohostrannej komunikácie, vzájomného poznávania, spolupráce, vzťahov a "horizonty" ako pojem na vyjadrenie potenciálneho rozsahu tohto dialógu tak v tematickom, ako aj geografickom zmysle, potom pri objektívnom pohľade na naše súčasné spoločenské vedomie a našu súčasnú spoločenskú prax musíme konštatovať, že horizonty nášho dialógu so svetom sú ešte stále v istom zmysle neúplné, koncentrované len na tie krajiny, ktoré z historických dôvodov boli tradične prítomné v našom obraze sveta. Iberoamerické krajiny v našich horizontoch dialógu so svetom nemajú zatiaľ dostatočne silné a pevné miesto, a to napriek tomu, že potenciálny rozsah nášho dialógu, spolupráce, interakcie s krajinami Iberského polostrova a Latinskej Ameriky je široký. Zahŕňa inšpiráciu zo vzájomného poznávania kultúry, histórie, bohatstva filozofického myslenia a ideí, dávnejších i novších spoločenských procesov, mnohostranného akademického a intelektuálneho dialógu, ako aj rôzne formy vzťahov a spolupráce v ekonomickej oblasti.

V kontexte univerzity ekonomickeho zamerania, akou je aj Ekonomická univerzita v Bratislave, stoja v popredí záujmu pochopiteľne vzťahy obchodné a ekonomicke. Tie si však len ťažko možno predstaviť bez poznania spoločenskej reality krajín, s ktorými sa tento "pragmatický dialóg" má nadviazať a rozvíjať. Platí to však aj opačne, intenzívnejšie kontakty a vzťahy v praktickej rovine prinášajú so sebou ďalšie stimuly a otvárajú väčšie možnosti pre dialóg kultúrny a intelektuálny.

Dôvody i predpoklady pre rozvoj dialógu vo všetkých uvedených smeroch objektívne existujú. Zatiaľ sa však preň u nás nevytvorili dostatočne silné subjektívne predpoklady, napriek tomu, že sa tu už sformovali určité ohniská aktívneho záujmu o iberoamerický svet. Tvoria ich najmä hispanisti, ale aj odborníci z iných oblastí, ktorí sa tak či onak sa dostali do kontaktu s iberoamerickým svetom a vytvorili si k nemu pozitívny vzťah. No úsilie jednotlivcov či skupiniek prelomiť bariéry nezájmu o spomínané krajiny ostáva často izolované a nenachádza náležitú spoločenskú podporu, takže spomínaný vzácny potenciál pre vzájomný dialóg zostáva nevyužitý. Jednoducho preto, lebo sme ho v plnej hĺbke a šírke ešte ani neobjavili.

Zmyslom činnosti CEILA je preto výrazne posilniť tieto subjektívne premisy. Univerzity ako tradičné centrá intelektuálneho života spoločnosti majú značnú iradiačnú silu. Podnietiť záujem univerzitnej verejnosti o problematiku iberoamerických krajín

znamená teda - v strednodobej a dlhodobej perspektíve - šírť ho aj v celospoločenskom vedomí.

Toto základné poslanie bude Centrum iberských a latinskoamerických štúdií napĺňať rôznymi cestami. Ťažisko činnosti CEILA bude spočívať na vzdelávacích aktivitách. Centrum bude organizovať kurzy zamerané na problematiku iberoamerických krajín z pohľadu rôznych humanitných a spoločenskovedných disciplín, napr. ekonómie, sociológie, histórie, kultúrnej antropológie, filozofie atď. Ďalšou z úloh centra bude napr. vybudovať postupne knižnicu orientovanú na iberoamerické štúdie, vytvoriť a priebežne aktualizovať databázu o situácii v oblasti iberoamerických štúdií na Slovensku, vydávať pravidelný informačný bulletin, organizovať alebo spolupracovať pri organizácii popularizačných aktivít určených na šírenie poznatkov o kultúre a civilizácii iberoamerických krajín.

CEILA si okrem toho kladie za úlohu podporovať rôznymi formami najmä v radoch študentov záujem o vedeckovýskumnú prácu v oblasti iberoamerických štúdií - napríklad tým, že bude organizovať semináre, konferencie a iné akademické podujatia, publikovať práce s uvedenou problematikou a pod. Ako príklad tohto smeru pôsobenia CEILA možno uviesť spoluprácu s organizátormi 50. medzinárodného kongresu amerikanistov, ktorý sa bude konať v júli r. 2000 vo Varšave. Kongres, ktorého ústredná téma znie *Univerzálné posolstvo Ameriky pre 21. storočie*, bude tematicky zameraný na "obe Ameriky", teda na severoamerické i latinskoamerické štúdie, pričom jeho ambíciou je vzbudiť záujem o veľké amerikanistické témy, osobitne významné pre príchod 21. storočia. Tomuto zámeru bude slúžiť 81 sympózií zoradených do 8 tematických skupín: antropológia; archeológia; umenie, literatúra a lingvistika; filozofia, náboženstvo, vzdelávanie; etnicko-spoločenské hnutia a ľudské práva; regionálne a miestne štúdie; sociálne, politické a historické štúdie; ekonómia a integrácia. (Podrobnejšie informácie o ICA môžu záujemcovia nájsť na internetovej adrese: WWW.cesla.CI.UW.edu.pl/50/CA). V tejto súvislosti má Centrum iberských a latinskoamerických štúdií za úlohu podnietiť v našom prostredí záujem o toto významné podujatie a koordinovať slovenskú účasť tak, aby prezentácia Slovenska na 50. kongrese amerikanistov bola čo najdôstojnejšia.

Je potešiteľné a povzbudivé, že založenie Centra iberských a latinskoamerických štúdií sa stretlo s pozitívnym spoločenským ohlasom. Prejavilo sa to okrem iného aj bohatou účasťou na spomínanej inaugurácii nového pracoviska. Zúčastnili sa na ňom nielen študenti Ekonomickej univerzity v Bratislave, ktorí budú hlavným adresátom aktivít CEILA, ale aj akademickí funkcionári a učitelia univerzity, slovenskí hispanisti a hispanofili, zástupcovia inštitúcií štátnej správy, ako aj predstavitelia diplomatických zastupiteľstiev deviatich iberoamerických krajín akreditovaných na Slovensku.

Doc. PhDr. Jana Lenghardtová, CSc.
Ústav jazykov EU
Dolnozemská 1
852 35 Bratislava
SR